

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Asociațiuni economice.

Dacă vom cerceta mai deaproape darea agriculturii la noi și mai cu seamă la români, vom afla că e rea. Economia întreagă e atâta de primitivă și neprecugetată încât conform pozițiunii sociale ce o ocupă plugarul între ceilalți oameni, ea nu dă rentele îndesulitoare din care causă și vedem că cu cât înaintează timpul, tot mai mulți dintre posesorii de pământ sunt nevoiți a ataca capitalul adecă pământurile lor și toate ce stau în legătură cu ele, singurul și cel din urmă mijloc pentru câștigarea pâinii lor de toate zilele. Acelea sau se vând sau cad în mâna creditorilor, lăsând pe fostul proprietar nu numai fără mijloace materiale spre a putea vegeta mai încolo, ci acela încă de regulă este și pe lângă cultura lui unilaterală de regulă lipsită de toate mijloacele spirituale și morale de a se putea apuca de vre-o alta meserie, pentru de a se putea susține pe sine și întreaga lui familie — fiindcă

de a se face iarăși econom se recere iarăși tocmai banii de care duce el lipsa cea mai mare.

Prin acest mod se sue proletariatul în țară, care necum poate fi indiferent pentru societatea omenească ci din contră fiecare membru al lui este de privit ca o rană a statului de care să ține.

Să cercetăm unele scăderi ale agriculturii patriei noastre.

Adesea vedem la economii nostri că se întrebunțează sistemul de trei câmpuri, unde în tot anul a treia parte din agri se ogoresc. Prin acest mod în fiecare an sâmână una din trei părți de arături neproductive, nu aduc nici un folos, deci proprietarul este silit a-l lucra în oareși cât-va și a solvi și darea ordinară pentru ele. Cunoaștem bine scusele plugarului pentru acest mod de economie arătându-ne la lipsa de gunoiu de care suferă și aducându-ne și alte motive îndreptățite și neîndreptățite. Nu este aci însă locul de a arăta mijloace în contra acestei purcederi.

În multe locuri s'a îmbunătățit acest metod ca ogorirea aceasta a agrilor nu se repețește tot al 3-lea an ci după-ce se gunoeste mai tare sau mai puțin, câmpul se sâmână cu cucuruz aceasta sau se repețează în anul viitor sau se sâmână cu grâu 1—2—3 ani în fine cu sâcară tot aceea și după-ce pământul supt de toate materiile nutritoare se mai sâmână 1—2 ani cu ovės, ca apoi să se ogorescă un an și să odichnească pământul, care apoi nici recreat cum se cade iarăși să se supue unei astfel de economii. Suprafața patriei noastre aduce cu sine că metodul economiei nu este un fel, ci mai cur seamă sub munți, în loc de a ogori agri numai un an, acela se lasă de a se inverzi și de a se preface în prat, în care calitate servesc 2—5—10 ani pentru câștigarea fânului și după care restimp iarăși se ia sub plugul de lemn cel primitiv și greoiu, tras de niște vite slabe amărâte și mici. Și aceea: nu măca cu mirare că sunt așa. Partea cea mai mare a anului ele trebuc să și caute hrana pe pășunile comunei necultivate pline de mărâcini și scâeți.

FOIȚĂ

A. VLĂHUȚĂ.

➤ D A N ➤

(ROMAN)

(Urmare)

(3)

Vorbă limpede, corect, liniștit. Arareori se încălze, într'un curent mai impetuos de gânduri. S'atunci se lumina la față cu un profet, fraza se deschidea se lărgea, într'o bogăție de cuvinte sonore, puternice, emoționate; privirea, gestul, glasul lui căpătau ceva particular de atrăgător, hipnotic aproape. Toată ființa lui respira o nemărgenită bunătate. Adesea întelgingința lui elastică, generoasă prin rezerva și cumpănirea ei, făcea impre-

sia acelor tablouri cu perspective mari, adânci, pierdute, ce par a nu mai avea sfârșit.

Când intră în bal, elevele îl întâmpinară cu ovații sgomotoase. Lumea se rârise. Numai erau decât intimi. Un glas puternic strigă: »En place Masdemoiselles! Era comanda profesorului de dans. Și infantigabila Frau Kunst, călcând pedala, porni cu brio primele tacturi dela figura întâiu. Dan avea mișcările jenate și nesigure. El pășia cu ezitare, luând seama la ce fac alții, și ascultând instrucțiunile perechei lui de joc, o blondă sveltă, care-l lua de mână și-l conducea, ca pe un copil, cu un aer de protecție fermecător. Doamna Raspal făcea haz de stângăciile lui. Însăși Frau Kunst întorcea capul, din când în când, să-l vadă jucând. Dar' tocmai această jenă și neîndemânare a lui îl făceau mai deosebit simpatic. Și dacă s'ar fi uitat bine în fața d-șoarei Racliș, ar fi vè-

zut câtă recunoștință și nevinovată fericire era în ochii ei albaștri; sfiala nedumerirea lui îi dădea prilej să-l învețe, să-l ia de mână și mlădioasă, triumfătoare, să-l poarte și să' domine, oare-și-cum, să se simtă și ea pentru câte-va minute stăpână, superioară în ceva, fostului ei profesor.

Și cu ce cuvinte dragălașe l'a certat la figura a șasa, fiindcă nu se prea lăsa să-l ducă ea, cu toată puterea brațelor ei, în goana săritoare a galopului.

Nedeprins cu balurile, lui i-se părea stranie, îl tulbura cu libertățile ei copila aceasta neastempărata, inconștientă, care se vira în sufletul lui, aproape îl îmbrățișa, rize-toare, luminoasă, de o diabolică frumseță, în rochia ei de vară, albă. Une-ori se trăgea înapoi, parcă-i era frică de atingerea ei, când o vedea viind așa nebună spre el, cu brațele întinse, cu gâtul gol, alb, marmoreau, și cu

Iarba e rea și puțină cum a dat-o D-zeu. Ca să-și ea plugarii nostri osteneala de a stârpi mărăcinii, de a împărăția și risipi balegile vitelor și mușuroaele doamne ferește. Timpul în care se hrănesc acasă vitele capătă un fân care este strâns de pe livezi asemenea neîngrijite ca și pășunile. Arare-ori vedem undeva unde să se gunoiască livezile. Apoi de unde tot iei și nu mai pui îndărăpt, cum mai poți aștepta lucru bun. Cu cât hrana vitelor e mai bună cu atât mai mult putem câștiga dela ele, fie acest câștig reprezentat prin puterea lor care o întrebunțau, fie în lapte, lână, carne, grăsime ect. cu atât mai bun va fi și gunoiul ce-l produc vitele noastre. Fiecare plugari practic în interesul adevărat al cuvântului știe ce tesaur prețios zace în gunoiul vitelor lui, mai cu seamă dacă îl îngrijește cum se cade și îl întrebunțează la timpul potrivit. Cum este însă la noi? După-cum am zis și mai sus necum să fie hrana vitelor mai bună dar' nici gunoiul puțin și din fire ceva mai slab nu se îngrijește cum se cade. El se lasă să se uște se mucezească pe grămadă, nimenea gându nu-i duce. Astfel perde încă și mai mult din putere. Urmează de aci ca ducându-l pe agri, pământul nu să face atât de roditor pentru recolte următoare ca și când ar fi fost gunoiul mai bun și mai mult. Aceasta vor simți acei plugari cu atât mai mult cu cât va fi pământul lor, mai slab din fire, fiindcă sunt și astfel de pământuri din nenorocire

o privire caldă, umedă, ce-i suridea cu toată francheța și farmecul amețitor al nevinovăției celor șeptesprezece ani.

— Scăpași, dle Dan și de corvada asta, îi zise ea rîzînd, pe când o conducea la loc.

Ce mai ocazie pentru un tîner cavalier, să protesteze aci și să-și plaseze cele mai galante și mai parfumate complimente, pe cari le au totdeauna fabricate gata tinerii cu educație de salon!

— Ași, nu-i vorba de corvadă d-șoară... da nu știu; răspuse Dan, cu un glas trîgănat, avînd aerul de a se gândi aiurea.

II.

Dan se deșteptă tîrziu. În odaie era o căldură nesuferită. Șase ani de când era în București; și întotdeauna vara, după examene îl apucau aceleași gânduri urite: să nu s'aleagă și el la sfîrșitul anului, cu câte-va sute de lei, ca să se poartă urni, să se ducă undeva la munte, să se mai răcorească! Simția în el o lene, o osteneală ș'o liniște apă-sătoare.

tare puține care din cauza grăsimilor nici nu suferă gunoiu.

Pe lângă toate cele zise mai vine încă mai mulți factori importanți, care trebuie luați în considerare spre a putea judeca omului starea cea prezentă, rea și critică a economului de câmp, care plînge timpurile cele vechi, cele bune, unde plugarul pe lângă posesiunea lui mică trăia îndestulit și bine, căci prețurile lucrurilor trebuincioasă nu erau atât de mari ca acuma, nu erau atât de mari dări de solvit, nu erau în genere oameni atât de rîi și pretențioși ca acuma. Pe cât sunt aceste plîngerii ale noastre îndreptățite sau nu, nu voim a cerceta, atîta puteam zice, cu siguranță că descendenții nostri tocmai atîta vor plînge timpurile noastre cele bune. Și traiul nostru cel eftin precum o facem noi astăzi despre timpul părinților, moșilor și strămoșilor nostri. Nu e de lipsă a fi pro-roc de a putea prezice aceasta. Fiecare om cu mintea sănătoasă și care se interesează ceea-ce se întîmplă în jurul lui și în lumea întregă, poate vedea cum înaintează timpul și spiritul omului cu el împreună. Trebuințele cele mari ale statului nu ne poate da nici o speranță, că dările vor scădea oarecînd-va, ci din contră este tare probabil că se vor tot sui. Avîntul industriei din timpul mai nou și cu ea zidirea drumurilor ferate, regularea rîurilor, diferitele fabrici ce se înmulțesc pe zi, cari răpesc economului o mulțime de brațe lucrătoare, încît și în privința

Era așa de zdrobit și de îndurerat fizicește, încît efortul de care avea nevoie ca să se scoale din pat i-se înfățișa ca o durere, de care par'că îi era frică.

Și ce de lume pleca din București... Se gândia la prietini, la cunoscuții lui, îi vedea în tren, veseli, fără griji, ducându-se departe, răcorindu-și viața în alte impresii, trăind într'o lume nouă, fericiți, îmbătați de farmecul și surprizele călătoriei. Și adesea starea asta a lui, de descurajare și deprimare morală, căut' ca la toți oamenii cari scriu, să se formuleze în fraze cumpănite, pe care el și-le rostea în gând, îngrijindu-se de structura, ordinea și ritmul lor, ca și când le-ar fi scris.

»Eată trei generații de oameni fără noroc. Bunicu-meu încurcat în judecăți, se sbuciumă douăzeci de ani sub prigonirea unui Margopulo, ca să-și scape răzeșia, perde tot și din gospodăria de frunte, când se vede la sapă de lemn, desperat, ia parul și ziua în ameaza mare, la arie, culcă pe grec dintr'o lovitură. Eu nu l'am apucat, dar' am auzit

lucrătorilor nu putem conta, că se vor eftini. Tot așa stăm și cu slugile noastre, care pe lângă simbrie mai mare, ca mai nainte cu ani fac pretențiuni mari dela stăpînii lor. Tot de ce are plugarul lipsă s'a scumpit. Așa d. e. și lucrul faurilor, jocarilor, postovarilor ect. ect. (Va urma).

Comerțiu

lemnos al României în 1903.

După raportul consulului rus din Galați, comerțiu de lemn al României în anul trecut a fost ceva mai însemnat ca în anul 1902, deși n'a ajuns încă a fi normal din cauza crizei din trecut, care făcuse să încezeze cele mai multe lucrări de construcție.

Comerțiu lemnos cu Bulgaria și Turcia se micșorase asemenea în mod simțitor, din cauza relei stări financiare în care se găseau aceste două țări.

Unul din principalele articole de export de pe piața Galațului, era comerțiu lemnos cu Batumul. Dela 1902 exportul acesta a început a se micșora, de-oarece producțiile românești și Austro-Ungare nu mai pot concura cu produsele forestiere ruse. Nu trebuie a se uita, că Rușii (Basarabia) impoartă o însemnată cantitate de lemn prin Galați. Lemnul acesta de cherestea se achiziționează de firma Spolansky din Batum, se fasonază în gaterile din Reni și apoi se trimite direct la Batum.

Eată mișcarea acestui comerțiu după o relațiune a dlui Gh. Belinschi, silviculor ajutor al Domeniului Coroanei Bicz, publicată în »Revista Pădurilor«:

În anul 1902 s'a trimis prin Galați 60.000 m.³ la Batum. Exportul de cherestea pentru Franța, Italia și Algeria a fost nor-

că era o mîndreță de om, — vestit pe toată valea Similei, de cinste și de vrednicie. Bunicu-meu a murit în ocnă. Tata a luptat cu nevoile și cu sîrăcia toată viața. Și eu...

Servitoarea întră binișor și-i puse cafeaua cu lapte pe masă. El se sculă, dete cu puțină apă pe obraz — apa era caldă, parc'o luase dela foc. Ceva mai rece era cafeaua cu lapte. O sorbi în neștire. Mintea lui era departe, cu atîția ani în urmă: o căsuță albă în Bărlad, la mahala, într'o curte mare și cu livadă în fund, — figura blîndă și tristă a mî-sei, tată-seu bolnav, venind ostentit dela cancelarie, într'una oftînd și gemînd, — cele două surori mai mari, Agalia și Smărăndița, cîrbind la câte-o treanță, prefăcînd vecinic o vechitură în ceva bun de purtat, făcînd să circule aceeași haină de iarnă la toată familia, vînzînd o cruciuliță de aur dela botez, pentru a-i cumpăra lui un autor latin, — și câte sacrificii, câte greutăți, câte momente de spăimîntătoare lipsă, când în toată casa să făcea o tăcere și o frică, de numai se uitau unul la altul

mal. Afacerile cu Germania au fost destul de animate. Intre firmele engleze și cele române s'au urmat tratative, rezultatul cărora este exportul din anul acesta à 3.500 vagoane cherestea fasonată. Cherestea transa Austriei, se îndreptează la Odessa trecând prin Noua-Suliță o parte mare, și o parte mică prin Galați, mai ales lemnul din Bucovina.

Exportul total de produse pădușești prin Galați a fost de 15.000 vagoane, dintre care 6.000 lemn austriac. Afară de aceasta din Bucovina s'a primit 160.000 m.³ din cari 60.000 s'a expedit în Rusia ear' restul de 100.000 s'a debitat la herăstraiele societății »Gœtz«, pentru trebuințele interne. Prețurile pentru cherestea de lucru, au fost ceva mai scăzute ca în 1902, media atingea 34 lei m.³

În legătură cu exportul de cherestea în Batum și în special pentru cutii de împachetat petrol, mai zilele trecute un prinț caucasian mi-a afirmat că singur Batumul plătește pe lemn românesc 3—4 milioane lei anual. Numitul prinț care posedă păduri de molft și pin întinse, a fost îndrumat de firma Spolansky să viziteze instalațiile de debitarea cherestelei de pe Domeniile Coroanei Biczz (Ata-Bour) și lucrările de exploatare, ulucuri, canale, drumuri de fer, etc. Prințul a rămas uimit de modul cum lucrează, de unde se aduce lemnul, pe cât timp pădurea lui care este numai la câteva zeci de klm de Batum este până azi în neexploatare. A propus stăruitor unui cunoscut exploatator de păduri și constructor să meagă cu el, punându-i la dispoziție și capitalul trebuincios. Foarte sigur cneazul din cele-ce văzuse numai, spunea că va exploata anual 100.000 m.³, alimentând el singur Batumul și în cazul când va reuși să angajeze la noi din țară câți-va buni lucrători, va face în scurt timp o zdrobitoare concurență lemnului românesc. Cunosce câți-va mici (mijlocitori) comercianți cari cumpărau

și oftau. Nici un ajutor, nici o speranță, de nicăiri!... Numai cine-a trecut pe-aici poate să-și închipue ce putere de luptă îndelungată și tristă și câte acte de adevărat eroism se desfășură zi cu zi, și se perde în întunecul vieții acestor sărmâne familii, cinstite și mândre în nenorocirea lor.

Și câte lucruri, neînțelese bine pe-atunci i-se deslușiau acum în minte. Vara plecau cu toții afară, la un unchiu al lor, care era vechil la Leonida, un grec bătrân, burlac și cam într'o ureche, care ridea tare, vorbea pripit și cepeleag și spunea într'una că el — așa bătrân, dar' tot s'ar însura dacă l'ar iubi o fetiță nostimă și frumușică, așa cum e Smărăndița, — și biata Smărăndița se făcea roșie ca sfecla, ceialalți rideau; în urmă se deprinsese cu prostiile grecului și făcea și ea haz. Și ce frumos era acolo la Rădăești. Ca într'o panoramă i-se arăta acum satul revărsat pe vale, ogoarele coapte în toiuil căldurilor, și iazul somnoros, și pădurea întunecată, și toate locurile pe unde hoinăria cu băeții din sat, atât de veseli și isteți, cari

lemn brut de pe valea Bistriței și-l revindeau firmei Spolansky cu preț bun, anul acesta nu s'au grăbit să angajeze cumpărători, sau că cerințele Caucazului sunt mici și Spolansky nu-l poate angaja, sau că mijloacele nu i-au permis; și în timpul din urmă află că marea fabrică dela Reni a firmii Spolansky a fost cedată companiei »Gœtz«. Compania Gœtz pe lângă lemaul nemțesc, mai exploatează anual pe Tarcău (Neamțu) 120—130 000 m.³ brut.

»Cuvierul Financier».

Vorbirea de încurajare a admiralului Japonez Kamimura.

Pentru încercarea din urmă spre a închide esirea portului Arthur, guvernul Japoniez, cum este știut, a recrutat voluntari, cari să primească îndeplinirea aceasta extra-ordinară de dificilă și periculoasă. Cunoscut fiind simțul de jertfă al Japoniezilor, de sine înțeles, că mulți tineri s'au insinuat, dintre cari au fost aleși pe sprâncene cei mai curagioși și cei mai demni de încredere. Din acest incident admiralul Kamimura a adresat celor 70 aleși consacrați morții, o alocuțiune pe cât de simplă, pe atât de măreață și profund înduioșitoare. Discursul acesta îl aduce ziarul rus cu titlul »Russ«.

Cuvântarea de încurajare după acest ziar este următoarea:

— »Fiilor! La locul cel mai periculos veți avea să mergeți, unde expuși focului năprasnic al dușmanului necruțător, veți aștepta moartea sigură în mii de chipuri. În voi, așa zicând, arunc pe fiul meu propriu în gura morții. Dar' credeți-mă, că dacă ași avea copii, aceia ar privi cu invidie la voi, așa că eu n'ași esita pe nici un moment a-i trimite cu voi. Duceți-vă, mergeți, plecați cu bărbăție fiul meu, acolo unde veți aștepta datoria luată asupra voastră de bunăvoie, și să arătați dușmanului, cât de viteji sunt fi

știa cum se cheamă toate florile din șes și tot felul de păsărele și de gândaci. Cum fugă vremea... și de-odată îi apăru distinct figura șireată și prefăcută a unchiului său, pe care el de mic, fără să-și dea seama pentru ce, nu-l putea suferi. I-i aducea acum aminte, cum în iarna când era el în clasa a șeptea, venia pe la ei aproape în fiecare săptămână și câte-odată aducea și pe Leonida și le dădea cofeturi și gologani și steteau seara până târziu. Apoi în primăvară, într'o Duminecă, el cetia un roman de Dickens. Smărăndița avea o rochie nouă, ș'a venit veselă lângă el, i-a închis cartea și i-a arătat un inel trinos de aur, dar' nu voia să-i spue cine i-l'a dat, ș'au plecat amândoi la plimbare. Era o zi frumoasă, caldă. Străzile erau curate și casele, vărute de Paști, străluciau în soare. Ea îl întreba de pe la școală. El îl povestea, câte nimicuri toate...

...Ți-aduci aminte, Smărăndiță-o, când trăia bietu tata, la un sfântu Nicolai, eu i-am făcut de ziua lui o felicitare în versuri. Ce bine-i părea și cum mă întreba mereu:

țerii dela răsăritul soarelui! Dacă veți perde dreapta voastră, luptați cu stânga, dacă veți perde stânga voastră, luptați cu picioarele, dar' la tot cazul să arătați, că luptați pentru patrie, neam și onoare. Cigetați că sunteți numai 70 și pe fiecare dintre voi îl așteaptă o muncă și răspundere colosală. Încă nu este târziu, cel-ce nu să simțește destul de tare pentru acțiunea ce-l așteaptă, să repășească. Nu-i rușine a repăși, dar' rușinos este a lua parte la întreprindere cu teamă și neîncredere în puterea sa».

Aci admiralul s'a oprit, așteptând să repășească unul sau altul dintre voluntari, dar' nime nu s'a clintit din loc, ci toți au erupt în însuflețite strigăte de banzai! Calmându-se entuziasmul, admiralul a continuat mai hotărât și mai sigur:

»Și acum vă poruncesc să muriți până la cel din urmă! Dar' ca să nu aibă dușmanul bucurie de moartea voastră, să muriți numai, după-ce ați isprăvit cu succes lucrul încredințat vouă.

Ear' acum mă despart de voi. Dar' nu mă despart de voi așa, că închin în reușita și izbânda voastră cu șampanie, căci munca voastră reclamă trezvie și judecată clară, dar' mă despart de voi închinând cu apă. Goliți deci cu mine un pahar de apă, voi eroi ai țării mikadului. Beți și grăbiți pe năi, cari vor fi momintele voastre! Banzai! Banzai!

După aceste cuvinte tinerii eroi fără să zică un cuvânt, au grăbit pe vapoare, plecând la moarte cu un dispreț necunoscut azi în Europa. Numai foarte puțini au scăpat; partea cea mai mare a perit, parte sub durata operațiunilor scufundării nărilor parte în urma focului Rușilor. Știm, că moartea lor eroică, de martiri nu a fost zadarnică. căci jertfirea lor a avut rezultatul dorit. Flota rusă a fost închisă în port, câștigând astfel Japonezii puțința de a se mișca mai liber și mai volubil.

»T«.

»Spune drept, tu ai făcut-o, din capu tău? Și seara, când a venit moșu, la masă, tata m'a pus să-i cetesc ear' poezia și după-ce am cetit-o, tata m'arăta cu mândrie: »Vezi tu, el a compus-o din capul lui«, și mamei îi venia să plângă de bucurie. Și atunci moșu ce om rău, numai de ciudă, ca să strice bucuria mamei ș'a lui bietu tata, începă să ridă: »Ași, cui spui fleacuri? Asta am cetit-o într'un călindar, a copiat-o de-acolo... Ce om rău și mincinos. Nu pot să-l sufăr.

Și ot vorbind așa, ba alta, au eșit afară din oraș, ș'au trecut dincolo de grădină, departe, în câmp larg. Ce verde era iarba și cum bătea soarele! și toate mirosiau a vară. Țipenie de om nu se află și nici un sgomot numai răsbătia dinspre oraș. Un cârd de cioare trecură croncănind pe de-asupra lor și ear' se făcu tăcere. El aștepta avea o presimțire vagă că soră-sa are să-i spue ceva în momentul acela.

(Va urma).

DIN LUME

Ungaria. In parlamentul din Ungaria au avut loc alegerile pentru delegațiuni.

Austria. Căi tineri și Pangermanii s'au adresat imediat după închiderea sesiunii parlamentare cu manifeste către alegătorii lor. Căii tineri regretă în manifestul lor, că parlamentul nici în această sesiune n'a putut să desvolte o activitate mănoasă spre binele poporului. Vina zace însă, după manifest, pe partea guvernului, care nu voiește să implinească justele postulate ale populațiunii cehe, între cari mai ales introducerea limbii cehe în serviciul intern al oficiilor și crearea unei universități cehe în Brünn. Până ce această chestie vitală nu va fi rezolvată, nu va fi pace în parlament. Pangermanii repetă în manifestul lor cunoscutul program din Linț, în care cer între altele o alipire cât se poate de intimă de Germania, pe terenu economic și cultural și decretarea limbii germane ca limba oficială în toate oficiile și în parlament. Premierul Koerber nu-și prea bate capul cu astfel de manifeste, de-oarece a obținut cum se zice încuviințarea Majestății Sale, de-a încheia pactul cu Ungaria și tractatele comerciale cu Germania și Italia.

România. Familia Regală în călătoria prin porturile române e primită pretutindene cu mari ovațiuni din partea populațiunii. În Calafat familia regală a vizitat locul unde în războiul din 1877 a stat bateria Regelui Carol, care a deschis primele focuri ale artileriei române asupra Vidinului. În locul unde a fost picat primul abuz turcesc, M. Sa Regele Carol a ridicat o piatră comemorativă. Lângă Vidin familia Regală a fost sălutaată de salvele artileriei și aclamată de populațiunea bulgară.

Rusia. De pe câmpul de războiu sosesc mereu știri, deși în multe cazuri necontratabile, despre năntarea Japonezilor. Așa a sosit știrea că la pasul Montiea a avut loc o luptă, în care au căzut o mulțime de Ruși, între cari și generalul conducătoriu. Caracteristică pentru situațiunea e fama, că Rușii voesc să părăsască portul Arthur și să cerce o evadare pe mare cu ajutorul incruceșitoarelor, de oare-ce pentru vase mai mari e închis portul. Armata, a doaua a Japonezilor e deja debarcată în Mandșuria.

Germania. Circulă știrea, că cancelarul Bülow se va retrage în timp scurt. »Vossische Zeitung» a scris în această privință un articol remarcabil, în care enumeră o serie de momente, din cari se poate deduce intențiunea respectivă a cancelarului. În casa seniorilor din Prusia a început desbaterea asupra etatului. Cu astă ocaziune a luat și cardinalul Kopp cuvântul spre a-i apăra pe iesuiți și congregațiunile marianice contra imputărilor ce li-se fac.

Anglia. Premierul Balfour a publicat o scrisoare în care zice că Anglia nu cunoaște cea boală, de cate sufăr alte state,

adecă antisemitismul. Legislațiunea Angliei relativă la străini nu e de loc îndreptată contra Jidovilor.

Spania. Guvernul a ajuns la oareșcare înțelegere cu guvernul francez în afacerea statului Marocco.

Francia. După alegerile consiliilor generale au fost terminate în țara întregă, vor fi convocate în timp scurt din nou corpurile lejuitoare.

Serbia. Regele Petru a declarat într'un interviu de neadevărată știrea, că el ar cugeța să se retragă în favorul fiului său sau să schimbe constituția. El nu se va retrage niciodată, nici nu va schimba constituția de oarece a recunoscut-o sub jurământ și nu voește să-și calce jurământul. O schimbare a constituției poate avea loc uumai pe cale legală.

Turcia. Atitudinea patriarhului ecumenic față de pretensiunile bisericesti ale Românilor din Macedonia e tot intransigentă. Zilele trecute a fost excomunicat preotul Teodor, care a cutezat să celebreze pentru Români în limba română.

NOUȚĂȚI

Asociațiunea în Timișoara. Adunarea generală a Asociațiunei din anul acesta se va ținea în Timișoara.

† **Victor de Mocsonyi** fratele mai tinăr al dlui A. de Mocsonyi, a încetat din viață după un morb greu și îndelungat. Inmormântarea s'a făcut Sâmbătă la 8/21 Maiu în mausoleul familiar dela Feni.

Osândă. Dl. Valeriu E. Moldovan, fost redactor la »Tribuna» din Sibiu, care își face osândă de 3 luni ce i-se dase într'un proces de presă, a mai fost osândit la Curtea cu jurați din Cluj, pentru articole publicate în »Foaia Poporului», la alte 4 luni temuiță și 100 cor. amendă. D-sa a făcut cerere de nulitate la Curie.

Manevre nu vor fi. Ministrul de războiu a dat o ordinațiune, în care spune, că în anul acesta nu vor avea loc manevre mari, regimentele nu-și vor părăsi garnisoana și nu vor avea loc concentrațiuni de trupe.

O răsbunare. Mulți muncitori din Sân-Mihaiu (lângă Arad) și-au răsbunat în mod grozav asupra agentului Böhm, care voia să angajeze bărbații muncitori din comună la un întreprinzător de zidiri și totodată voia să stoarcă dela oameni o parte înseminată din plata lor. În 5 Maiu n. muncitorii necăjiți și trași pe sfoară se adunară înaintea hotelului în care locuia Böhm, îl scoaseră afară, îi aruncară înaintea picioarelor contractele sfărțicate și-l bătură grozav, până ce trupul deveni o grămadă de carne fără formă.

Clocnire de trenuri. Din Nagy-Szöllös se telegrafează următoarele: Trenul de persoane 1000, care a plecat Luni la 7 ore 45 minute din Krályháza, s'a ciocnit cu un tren de povară. Locomotivele s'au sfărmat cu desevărsire, ear' mai multe vagoane au fost stricate. Un călător a suferit leșiuni mai grave ear' 10 mai ușoare, cari au fost transportați la spital.

La despărțământul femeiesc întregitor al Reuniunei sodaliilor români din Sibiu», au fost primiți drept membri ordinari d-nele Maria Mihaiu, soție de hotelier, Maria C. Dragoș, soție de pantofar, Ana St. Moga, soție de franzelar, Theresia Uhl, s. de brutar, Ana Banea, soție de ec., E. G. Dordea, soție de ec., Ana Nicola, Eva Negriță, soție de inv. toate din Sibiu; Raveca Manta, soție de preot (Gurariului), Ecaterina Dr. Prunaș n. Rebegea, soție de medic (Orlat), Eva Popianos, soție de comerciant, Maria Solomon, soție de preot, ambele din Porumbacul-superior, Safta A. Pastea, soție de collector, Ana I. Poșa, ambele din Porumbacul-inferior, Paulină Harșanu, soție de preot (Cinade), Maria Bercan, soție de preot, Bucura Schiopu, soție de episcop, ambele din Merchașa. Membrii ajutători au fost primiți V. Tordășanu, presidentul, George Poponea, v-pres. Reuniunei, totodată bărbații de încredere, Florea Crucită, cassar și Ioan Apoizan, notar, cari ambii ocupă aceleași funcții la despărțământ. Precum să știe taxa lunară pentru membrii despărțământului e de 20 bani, ear' scopul despărțământului: înființarea mesei învățăceilor meseriași.

Combaterea incendiilor. La Lugoj s'a făcut proba pe piața Sf. Ioan de a stinge focul cu pravul inventat de firma Bauer din Viena. Probele la care a asistat public imens, au succes strălucit.

Atentat fioros. Autoritățile din orașul rusc Kronstadt de lângă Marea Baltică au descoperit, că cineva a încercat să aprindă prin exploziune fortăreața dela Kronstadt. În fortăreață sunt foarte multe materii explosive destinate pentru războiu. Dacă ar fi reușit atentatul, s'ar fi întâmplat explozie colosală, care ar fi aruncat orașul în aer. Să crede, că atentatorul este un agent japonez. Toți muncitorii străini dela laboratoriiile din Kronstadt au fost dimiși din slujbă.

Foc mare în Franzensbad. Marți dimineața la 3 oare s'a iscat foc în podul salii de concert, care a consumat întreg interiorul edificiului. Dauna se urcă la 150.000 corane.

Munte dărîmat. În valea Cadore din Tirol s'a despăcat săptămăna trecută muntele Spole din grupa munților domoliți din Tirolul de sud și stânci uriașe s'au prăvălit pe câmpiile din vale. Numeroase colibi și șuri au fost distruse. Trei oameni au fost uciși. Colosul de stânci prăvălitate avea lățime de 400 metri și înălțime de 20 metri. La sgotul infernal locitorii din satul apropiat Balabso au eșit la fața locului și cu groază

mare au observat distrugerile cauzate cu prăvălirea muntelui. Înainte cu 88 ani au fost îngropate tot acolo 2 sate prin prăvălirea unui munte.

*

† **Henric Stanley**, renumitul călător englez prin Africa, a murit în Londra în etate de 63 ani. Stanley a cutrierat aproape întreaga Africa și a descoperit regiuni cu totul necunoscute până acum, făcând mari servicii geografiei. El a descoperit, între altele, și izvoarele Nilului. Reîntors din călătoriile sale, a fost primit în Londra cu mare însuflețire și a fost ales deputat.

*

Cât trăesc dobitoacele. Calul și măgarul trăesc cel mult 35 ani, boul 30 ani, oaia, mîța, porcul 15 ani, cănele 25 ani, găscă 30 ani, rața 12 ani, corbul 100 ani, papagalul și elefantul 150—200 ani. Mai mult trăesc broasca țestoasă. Într-o grădină de animale din Londra există o broască țestoasă, care trăia acolo deja în anul 1750 și trăesc și acum și probabil va mai trăi baremi 100 ani.

*

Un sinucigaș. Sâmbătă după amiază la 4 ore a fost găsit în pădurea camerală de lângă capitală corpul rece al unui tânăr de circa 24 ani. Tânărul avea pe el un pardesiu negru, era cu fața întors în iarbă, într-o mână ținea oglinda, iar în cealaltă revolverul. Poliția a căutat prin buzunarele nefericitului, doar' va putea da de vre-o urmă de motiv al sinuciderei, dar' n'a aflat nimic afară de un briceag, o oglindă și o țidulă cu următoarele șire originale:

Cuvintele de onoare!

Până azi am așteptat. De azi începînd pretind. Timpul ți-a expirat și eu mă țin de condițiune. Nu uita, că ești în mâna mea!

Plumbul.

D'aci se poate vede, că iar' este vorba despre o jertfă a duelului american.

*

Curiositatea unui ziarist. Tinăra regină a Olandei, Vilhelmina, a cercetat zilele trecute bucătăriile pentru săracii din Amsterdam, examinând cu de-ăănuntul toate de prin culină. A gustat până și din mâncări laudând cu multă recunoștință hărnicia bucătăresei. — Dar' unde țineți uneltele de mâncare? — întrebă cu voce blândă regina. — Aici Majes ate, — răspunsă dama călăuzitoare, și deschise ușa dulapului de ștejer. Dar' în acest moment toate au exclamat: în dulap este un bărbat. Perplexitatea bucătăresei era la culme, când dama călăuzitoare o privea aspru din creștet până în tălpi — cugetând probabil, că este ibovnicul ei. Ea însă automatic se apăsă, făcînd aluziune la etatea ei înaintată. Într'aceea bărbatul suspect eși din dulap, și se apropia cu respect de stăpâna țării, descurcînd situația enigmatică. Era adevărat un colaborator al unui ziar de frunte din loc, care pentru aceea s'a ascuns în dulap, ca să fie martor al vizitei reginei, despre care știa că nu-i convine când raportorii se află în apropierea ei. Regina s'a amuzat din cale afară în urma acestei des-

tăinuirii a ziaristului, căruia i-a întins mâna, rugându-l să-i trimită un număr viitor al ziarului la care colaborează.

*

Testament unic în felul său. În zilele trecute a murit la Paris o doamnă, al cărei trecut e acoperit de un vîl întunecat și care a făcut un testament curios. Anume a lăsat 200.000 franci aceluia om, care va locui un an întreg în chilia construită în cripta ei, fără să părăsească nici pe un moment chilia fără să vorbească cu alt-cineva, decât cu servitorul, care-i aduce de 2 ori pe zi mâncare și beaură. Omul care se angajează la acest iung priveghiu, e tot odată dator să țină în fiecare noapte lumină aprinsă în chilie. Până acum numai unul s'a angajat să împlinească aceste ultime dorințe ale decedatei, dar' după viețuire de 6 luni în chilia după criptă nefericitul a înebunit.

*

Falsificatori arestați. La Viena au fost arestați 3 falsificatori de bani și la Zagreb 2. Falsificatorii din Viena sunt frații Liebel, cei din Zagreb sunt Ambros Zlamal, litograf și soția sa. Ei au falsificat bancnote multe de 100 cor. În luna lui Aprilie falsificatorii pusese în circulație 8 bancnote false de câte 100 cor., iar frații Liebel s'au aflat și confiscat 138 bancnote false. La Zlamal în Zagreb s'a aflat mașina de falsificat și un număr mare de bancnote false. În Septembrie a tr. circulau prin Sârbia multe bancnote false de 100 cor. Aceste au fost fabricate tot de frații Liebel și familia Zlamal din Zagreb.

Războiul ruso-japonez.

Din Paris ziarul »Matin« primește din Petersburg știrea, că Rușii iar' au suferit o înfrângere grozavă în strămtărea Motien din munții aproape de Mukden. Între cei omorîți ar fi și generalul Sasulici.

O altă oștire rusească a fost bătută de generalul Kuroki lângă Vangungtien. Rușii au avut și aici pierderi foarte mari.

Tokio. Admiralul Togo raportează: Începînd dela 6 Maiu, auzim într'una, detunături mari dinspre Port-Arthur. Credem că aceste detunături nu pot fi decât sgomotul cauzat de aruncarea în aer a corăbiilor da războiu ruse. Se știe, că Rușii au decis să nimicească tot ce este în Port-Arthur când vor vedea că numai pot să apere orașul, cetatea și portul.

Ciju. Știri sosite aici vestesc, că Rușii au aruncat în aer corăbiilor din Port-Arthur.

Japonezii au împresurat Port-Arthurul și-l bombardează strașnic.

Petersburg. Senzație mare a pricinuit faptul, că la societatea Crucea Ro-

șie d'acici s'a descoperit un furt de un milion rubl. Bani i-a jucat în cărți și la bursă generalul Spedov, favoritul țarinei văduve (care a și pus din ai sei banii la loc). Părtași mai sunt la delapidare prințul Galitzin și contele Landsky.

New-York. Știri sosite aici vestesc că între Kuroki și Kuropatkin de două zile sunt mici ciocniri; cele două armate se apropie tot mai mult una de alta așa că se așteaptă dintr'un moment în altul angajarea unei lupte decisive.

Washington. Autoritățile de aici au primit știri importante din extremul orient, dar' să păstrează secret. E posibil ca la Liaoiang să se fi dat deja luptă mare. De eri se aud puternice detunături dinspre Liaoiang.

Londra. Știri sosite din Moscova vestesc, că asupra armatei rusești se mai descarcă, și o altă năpastă: un doctor din Mukden raportează că a isbucnit ciurma verde, de care soldații ruși mor cu grămada. Ceea ce este mai grav, e faptul că doctorii nici nu știu cum să lecuiască această boală.

Berlin. Rușii au părăsit total orașele Dalni și Niucivand, ceea ce dovedește că Japonezii sunt acolo în așa număr, încât Rușii se retrag fără a mai încerca vre-o rezistență.

»Vossische Zeitung« a primit știrea că Japonezii bombardează Port-Arthurul din toate părțile. Pe o întindere de 7 mile Japonezii au stricat calea ferată. Port-Arthurul e absolut închis și se crede că în câte-va zile va fi luat.

Moscva. Țarul sosind eri aici, a stat numai jumătate oră ș'apoi a plecat mai departe, spre orașele din cari pleacă trupele la războiu. Țarul e de altfel foarte abătut. Știrile ce-i sosesc de pe câmpul de luptă l'au istovit.

Petersburg. Țarul și marele duce moștenitor a plecat d'acici, ducîndu-se în orașele din cari vor porni la războiu corpurile de armată mobilizate deja. Țarul este însoțit de ministrul de războiu, de ministrul de curte și alți dignitari. Țarevna a însoțit la gară pe Țarul.

Londra. De eri Port-Arthurul este bombardat dinspre mare. În fața canalului portului este încrucișătorul japonez Jakumo și un alt încrucișător, o canonieră și mai mulți torpilori. Rușii nu răspund focului japonez.

Între 20—23 se crede că Japonezii vor bombarda și dinspre uscat. Un oficer japonez a spus că vor ocupa acest oraș chiar să coste viața a 2000 soldați.

Serate de-ale meseriaşilor români.

A 4-a şedinţă literară a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută Joi în 28 Aprilie n. c., a fost loc de întâlnire pentru 117 persoane din toate straturile societății noastre. În cuvântul de deschidere al acestei şedințe, presidentul Reuniunii dl Vic. Tordășianu, arătând cum meseriași noștri de pretutindenea să organizează în societăți, cari fiind în plină activitate, atrag tot mai mult atențiunea oamenilor de bine asupra rolului important, ce clasa noastră de mijloc îl are pentru întreg neamul românesc. Ca lucru mai recent, ne pune în vedere, că cauza meseriașului nostru a fost viu și cu mult interes tratată în sinodul archidiecezan, ce s'a ținut zilele trecute în Sibiu. În sinod luându-se act despre stipendiile și ajutoarele în sumă de aproape 10.000 cor., votate pe anul acesta din fundațiunea fericitului »Andronic«, elevilor, calfelor și măestrilor din diferite părți ale Transilvaniei, expresiune s'a dat dorinței, ca consistorul archidiecezan să-și ia și el de problemă aflarea căilor și mijloacelor neapărate la consolidarea și înflorirea statului meseriașului nostru. În această chestiune de mare însemnătate s'a vizat la chemarea preotului și învățătorului nostru dela sate care fiind în mereu contact cu poporul, să-l lumineze asupra foloaselor, ce le aduc meseriile și să-l îndemne la îmbrățișarea lor. Apel s'a făcut la catecheții noștri din diferite centre cu școli medii, ca la predarea religiei să aiba în vedere și pe numeroșii elevi meseriași și unde se găsesc măestri și sodali în număr mai însemnat, să nu-î lipsească nici pe acestia de binefacerile învățătorilor religioase și morale. Ca lucru de capitală importanță mult s'a insistat asupra necesității de-a se înființa în Sibiu o școală industrială profesională pentru învățării meseriașilor români. În această privință experiențele făcute de presidentul Reuniunii și expuse și în sinod, că chiar și astăzi să găsim calfe fără cunoștință de carte și scrisoare (analfabeți) și încă astfel de sodali, cari și-au făcut unii de ucenicie aici în Sibiu, unde au cercetat și școala profesională-industrială de învățării, a produs adâncă impresie. După părerea multora dispozițiunile testamentare ale fericitului »Andronic« ar permite înființarea unei atare școli și acest obiect, inițiat în sinodul anului trecut de însuși presidentul Reuniunii, să numără între afacerile ce preocupă consistorul.

În cele din urmă nenominează pe numeroși oaspeți, cari au cercetat din prilejul sârbătorilor Sf. Paști și al sinodului, localitățile Reuniunii noastre și între acestia remarcă visita făcută de presidentul Reuniunii surori din Alba-Iulia, a vrednicului protopresbiter Ioan Teculescu de-aco, care luând informațiune despre toate afacerile, ce să îndeplinesc în sinul Reuniunii, hotărâre tare a luat a introduce multe din ele și între membrii Reuniunii din Alba-Iulia.

Protocolul ședințelor administrative, cetite de notarul I. Apolzan, ne-au reogândit activitatea laudabilă, ce o desvolcă Reuniunile noastre de meseriași din Blaj de sub înțeleapta conducere a profesorului Precup, din Sebeșul-săsesc, din Bistrița etc. Tot din aceste aflatam despre frumoasele contribuții, ce să fac din partea a numeroși binefăcători diferitelor fonduri ale Reuniunii, creditoare a fondului de 20 bani, merit pentru acuirea unei case cu hală de vânzare.

Intrarea în programul ședinței a făcut-o dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, cu partea

a II-a din poezia »Grui-Sânger« de Vasile Alexandru (la ședința trecută dl Boldor declamase partea primă »Codru fără vieță«), pe care ne-a recitat-o cu mult și viu sentiment; eleva învățătorului Candid Popa, mica școlăriță Elisaveta Nicola a fost nu se poate mai drăguță în poezia »Străina« de Iulian Grozescu; noul membru al Reuniunii, dl Ioan Caliani, sodal pantofar și-a făcut intrarea în șirul debutanților cu anecdota »Țiganul și sâcurea«, pe care ne-a redat-o destul de bine; amle frumos cântate dela inimă și cu inimă de dl Ioan Stanciu, măestru zugrav de case, cum și cele de violină, executate de dl Vasilichii, au fost viu aplaudate. Vice-presidentul Reuniunii, dl Gorge Poponea, cult. de litere, a ținut să fie folositor numereaselor dame prezente la ședință, cu cetirea părții prime din tractatul instructiv »Femeia virtuoasă« sau cele 3 epoce ale femeii de Toma Sergiescu. Citit acest tractat cu multă pricepere și cu accentul potrivit, el a fost ascultat cu încordată atențiune de numărul auditor. Zelosul sodal cismar Filimon Delorean, a plăcut ca întotdeauna cu anecdotele populare »Ovriul lovit« și »Pozanța bețivului«. Poezia »Plugul blăstemat« de V. Alexandru, predată frumos și cu pricepere de mititica Anița Prașca, ne-a încântat și ne-a produs din nou convingerea, că această mititică filomelă, care e și bună cântăreață, are să sa numere cu timpul între cele mai bune dramatice ale noastre. Cu mai multe compoziții pentru violină și pian s'au produs dnii D. și M.

La sfârșitul ședinței, ca întotdeauna, s'au sortat și împărțit între cei prezenți 20 exemplare de foloșitoare cărți.

Am ținut să raportez obștei noastre și despre această nouă ispravă a harnicei Reuniunii din Sibiu, în convingerea, că fapăturile vrednice ale ei vor fi apreciate și urmate și de celelalte Reuniuni surori din patrie.

»Clocârliu«.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 26 Maiu până în 1 Iunie n. 1904

Joi	26 Covasna, Făgăraș.
Vineri	27 Năsăud, Cârța, Câmpeni, Barot, Motișdorf.
Sâmbătă	— — — —
Duminică	— — — —
Luni	30 Zetcleac, 30 și 31 Sebeșul-săsesc, (tirg de vite), (30) Marpod, Betean, Ited, Ila-murășană.
Marti	31 Zărnești.
Mercuri	1 Timișoara, Lechința, Capolnoc-Mănăștur.

Calendarul vechiu și nou al săptămânei.

Dum. a 7-a d. Paști glas 6, sft. 10.

Dum.	9 P. Isăia	22 † Rosal.
Luni	10 Ap. Sim. Zil.	23 † L. Ros.
Marti	11 M. Mochie	24 P. Epifanie
Merc.	12 M. Epifan	25 Urban
Joi.	13 M. Glicerea	26 Filip
Vineri	14 M. Isidor	27 Veda
Sâmb.	15 P. Pahomie	28 Wilhelm

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11:43
Napoleon d'or (20 franci) aur	19:09
20 Marce germane aur	23:52
Bilete germ. 100 Mărci	117:42
„ franceze 100 franci	95:52
„ române 100 lei	94:95
„ ruscești 100 ruble	253:75
„ italienești 100 lire	95:50

Prețul făinei din 20 Maiu n. 1904.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
14:40	13:80	13:20	12:80	12:40	12:00
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
11:40	10:70	10:00	5:80	4:10	

Cursul pieții din Budapesta

— în 20 Maiu n. 1904 —

Per 50 kgr.		Per 1 kgr.	
Grâu	8 04 — 8 11	Piment	105 00 — 107 —
Săcară	6 30 — 6 42	Casa	90 00 — 98 —
Orz	5 80 — 5 95	Cuișoare	96 00 — 100 —
Mei	5 45 — 5 90	Ghîmber	113 00 — —
Ovăs	5 28 — 5 32	Papică	70 00 — 180 —
Cuci.ruz.	5 10 — 5 15	Ulei de in	63 00 — 64 —
Rapiță	10 35 — 10 80	„ de rap.	63 00 — 65 —
Trifoi	52 00 — 60 —	„ de lem.	116 00 — 119 —
Lucernă	55 00 — 60 —	ln brut	00 00 — —
Mohor	9 50 — 10 50	Cânp.br.	64 00 — 70 —
Măzêriche	7 00 — 7 50	Lână nsp.	120 00 — 124 —
Fasole	8 50 — 9 25	Migdale	186 00 — —
Mazêre	6 00 — 7 —	Sinochine	25 00 — 25 50
Mazăr. coj.	15 00 — 21 —	Alune	111 00 — 112 —
Linte	13 — 22 —	Stafide V.	85 00 — 100 —
Păsat	5 75 — 6 —	Per. 1 kgr.	
Mac	26 00 — 28 —	Unt proasp.	1 50 — 2 16
Sēm. de in	00 00 — 00 —	Caș Emental	2 10 — 2 20
S. de cânep.	8 50 — 9 —	„ Groer	1 20 — 1 40
Prune	24 25 — —	„ Trapist	1 20 — 1 50
Lictar	25 25 — 25 50	„ Liptau	0 88 — 1 30
Untură	64 50 — 65 —	Brânz. de oae	1 10 — 1 40
Slănină	56 — 56 50	Per. 100 Litr.	
Zahar brut	19 45 — 20 30	Miere	100 00 — 120 —
Cafea Iava	70 00 — 115 —	Ceară	130 00 — 140 —
Caf. Santos	43 00 — 45 —	Nuci	30 00 — 60 —
Caf. Portor.	80 00 — 125 —	Cartofi roză	5 40 — 6 —
Per 100 kgr.		Cart. galb.	5 00 — 5 75
Miere	100 00 — 120 —	Ceară roșie	3 00 — 6 80
Ceară	130 00 — 140 —	Usturoi	12 00 — 16 —
Nuci	30 00 — 60 —	Piper n.	150 00 — 152 —
Cartofi roză	5 40 — 6 —	Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.	
Cart. galb.	5 00 — 5 75	Convocare.	
Ceară roșie	3 00 — 6 80	Acționarii institutului de credit și economii »ZARANDEANA« sunt invitați la	
Usturoi	12 00 — 16 —	adunarea generală extraordinară,	
Piper n.	150 00 — 152 —	ce se va ținea Duminică în 5 Iunie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în localul institutului.	
Per 100 Litr.		O B I E C T E L E :	
Miere	100 00 — 120 —	1. Deschiderea adunării.	
Ceară	130 00 — 140 —	2. Constatarea celor prezenți.	
Nuci	30 00 — 60 —	3. Raportul direcțiunii, despre subscrierea capitalului urcat și solviunile făcute.	
Cartofi roză	5 40 — 6 —	4. Modificarea §§ lor 5, 6, 12, 23, 33, 46, 50 și 52 ai statutelor.	
Cart. galb.	5 00 — 5 75	5. Alegerea a 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.	
Ceară roșie	3 00 — 6 80	În lipsa membrilor receruți adunarea în sensul §-lui 23 din statute se va ținea la 12 Iunie n. a. c. la locul și timpul indicat.	
Usturoi	12 00 — 16 —	Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile sau documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 4 Iunie st. n. 1904.	
Piper n.	150 00 — 152 —	Acțiunile se pot depune și la cassa societății »CRIȘANA« în Brad și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.	
Per 100 Litr.		Băița, la 8 Maiu 1904.	
Miere	100 00 — 120 —	Dr. Ioan Radu m. p. George Drăgan m. p.,	
Ceară	130 00 — 140 —	președinte. diriginte.	

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Convocare.

Acționarii institutului de credit și economii »ZARANDEANA« sunt invitați la

adunarea generală extraordinară,

ce se va ținea Duminică în 5 Iunie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în localul institutului.

O B I E C T E L E :

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea celor prezenți.
3. Raportul direcțiunii, despre subscrierea capitalului urcat și solviunile făcute.
4. Modificarea §§ lor 5, 6, 12, 23, 33, 46, 50 și 52 ai statutelor.
5. Alegerea a 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor receruți adunarea în sensul §-lui 23 din statute se va ținea la 12 Iunie n. a. c. la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile sau documentele de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 4 Iunie st. n. 1904.

Acțiunile se pot depune și la cassa societății »CRIȘANA« în Brad și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Băița, la 8 Maiu 1904.

Dr. Ioan Radu m. p. George Drăgan m. p.,
președinte. diriginte.

Sz. 658—1904. vht.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhíré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1904. évi V. 287 számú végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser Vorschuss-Verein“ javáért Coszteszk Eftemie és társai boji és szerelmi lakosok ellen 540 kor. s jár. erejéig 1904. évi április hó 7-én fogatosított kiegészítő végrehajtás útján lefoglalt és 1440 koronára becsült következő ingó-ágok u. m.: lóvak, ökők és kocsik nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1904. évi V. 287/2 számú végzése folytán 540 kor. 6 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi november hó 13. napjától járó 6% kamatai, 4 kor. 90 fill. ezuttal 1/3% váltó díj és eddig összesen 116 kor. 30 fillérből megállapított, valamint a még felmerülő költségek erejéig Szerekán adósok lakáán leendő eszközzésére 1904. évi május hó 28-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltek

Kelt Szászvároson, 1904. évi május hó 8 napján.

RÁCZ ÁRPÁD,
kir. bir. végrehajtó.

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

(144) la 19—26

Iulius Erős

în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 3
(Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

CUMPENE
pentru **comerciu, industrie** și **conomie solid și exact** lucrate, ofere spre cumpărare
I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană
VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)
La cerere se trimite catalog (228)
17—52 ilustrat gratuit și francat.

Di Albert de Leeuw in Broecheuiz scrie: In urma punerii unui carton mic din renumitul

Moartea clotanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

am aflat mai mult de

50 clotani morți.

Un carton din MOARTEA CLOTANILOR costă cor. — 60 și 120.

Să află de vânzare la apoteca **N. Vlad**, Orăștie.

„**IDEAL**” institut tipografic și librărie
în **Hunedoara (Vajda-Hunyad)**.
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

CAROL F. JICKELI, Sibiu (Nagy-Szeben).

La coasa de aur. **CFJ** La coasa de aur.

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată K. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—
Bătută costă cu 10 fileri mai mult.

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ**, care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. — Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. In decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. —

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe de-asupra.

Coase de-acestea cu semnul **CFJ** să mai pot procura la firmele următoare:

Consum Verein, Heltau. Joh. T. Gross, Mühlbach. Regine Buchholzer, Katzendorf. Josef Graef, Schönau. Michael Ehrmann, Marktschelken. Michael Simonis, Langenthal. Carl Waldt, Bolkaacs. Joh. Schlattner, Kaisd. Joh. K. Schuller, Agnetheln. Jos. Schuster, Frauendorf. Andreas Nemenz, Reichesdorf. W. Prischak, Girsan.

Nicovale, forma, fig. 2 3 Ciocane, fig. 5 à 250 300 Fig. 6 à 300 grame.
1 bucată K. —96 —96 1 bucată K. —86 —90 K. 1.—

Nicovalele și ciocanele se vând pe lângă *garanție pentru fiecare bucată*. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase, pentru înșepenirea coasei Fig. 7. Tocuri de cuți
Fig. 2 13 15 smălțuite pe dinlăuntru și pe
Dimensiunile 34/41 39/33 40/12 mm dinafară 1 bucată
1 bucată K. —24 —30 —40 K. —40

Cuți, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Indeosebi recomand: *Cuțile americane* 1 bucată K. —40. *Cuți de Bergamo* vinete-închise, cu semnul **CFJ** 1 bucată K. —80.

Toporiști de coase, obicinuite de lemn K. —44. — Toporiști pentru coase de holde (model întrodus de Julius Teutsch) 1 bucată K. —90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicinuite de lemn, (141) 1 bucată K. 1.30. 19—52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în **BUDA-PESTA.**

Cancelaria și depozitele: *Str. Rottenbiller 33.* Localul de vânzare: *Str. Andrassy 23.*

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

19—52

„AGRICOLA“

însoțire economică de magazin și anticipații

(143) și-a început activitatea în 19—52

HUNEDOARA (Vajdahunyad).

Cancelaria și Magazinul însoțirii se află în casele proprii. Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, tărâțe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaericele).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

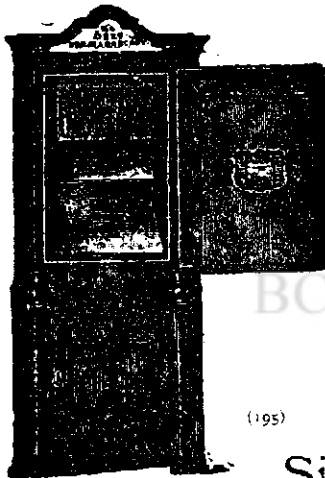
Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisate.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de case de fer și oțel

alui

(195)

R. ÖSZY

18—52

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvil Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

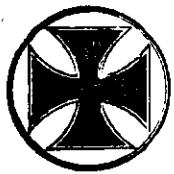
vindecă și înviorază

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

19—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, zăburii de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răzălă la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tracare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate exanana aceste atestate. Acel pacienț, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se vor trimite banii. Unde o i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba para-ul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece ce „Uasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. fotosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. fotosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficerii, credit simplu și fără garanți, pe salare dela K. 1800 mai sus.

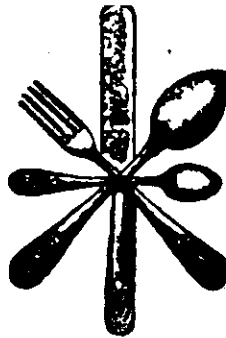
La dorință servim cu informații, rugând marea poștală.

(230) „PECUNIA“ întreprindere de credit, 19—52

Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt îndreptat să vînd marfa acesteia în preț cu care se face. Spedez dară, până când depositul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într-o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 ouțițe din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat

laptele și 1 sitiță de străcurat supa. — 32 bucăți cari costă numai 6 fl., toate noue și bune și irumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Aufferberg's Centrale**

(226) 19—52

Budapesta VI., Strada Profeta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mechanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

Lu fiecare e de lipsă pentru luminarea chiliilor, treptelor, ambitelor și localităților laterale.

Pentru oficerii la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medicii și moașe cu ocașunea vizitelor de noapte. In fabrice,

morii, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt deprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe proprietarii și economii îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te poți să și noaptea în pod unde se pistrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227)

Se trimit cu rambursă de

19—52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**

BUDAPEST, Strada Profeta 5.